

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Сенат Универзитета

Број: 05-2104/09

Дана, 25.05.2009. године

На основу члана 74. и 88. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 85/06 и 30/07) и члана 34. став (1) алинеја 5) Статута Универзитета у Бањој Луци, Сенат Универзитета на 22. сједници од 25.05.2009. године,
д о н о с и

О Д Л У К У

1. **Др Момчило Павловић** бира се у звање редовног професора за ужу научну област Савремена историја, на Студијском програму историје, на неодређено вријеме.
2. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Образложење

Универзитет у Бањој Луци на приједлог Научно-наставног вијећа Филозофског факултета расписао је дана 26.11.2008. године Конкурс за избор наставника за ужу научну област Савремена историја.

На расписан Конкурс пријавио се један кандидат и то: др Момчило Павловић.

Сенат Универзитета у Бањој Луци на 16. сједници одржаној 29.01.2009. године, на приједлог Научно-наставног вијећа Филозофског факултета, образовало је Комисију за писање извјештаја за избор наставника у одређено звање. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се изврши избор као у диспозитиву ове Одлуке и исти доставила Научно-наставном вијећу Филозофског факултета на разматрање и одлучивање.

Научно-наставно вијеће Филозофског факултета у Бањој Луци на сједници одржаној 14.04.2009. године констатовало је да кандидат др Момчило Павловић испуњава у цјелости услове и утврдило приједлог да се др Момчило Павловић изабере у звање наставника за ужу научну област Савремена историја, на неодређено вријеме и исти доставило Универзитету у Бањој Луци ради даљег поступка.

Сенат Универзитета је на сједници одржаној 25.05.2009. године утврдио да је утврђени приједлог из претходног става у складу са одредбама Закона о високом образовању и Статута Универзитета.

Сагласно члану 74. Закона о високом образовању и члану 131. Статута Универзитета, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

ПРАВНА ПОУКА: Против ове Одлуке може се поднијети приговор Универзитету у Бањој Луци у року од 15 дана од дана пријема исте.

Достављено:

1. Филозофском факултету 2х,
2. Архиви,
3. Документацији.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА
РЕКТОР

Проф. др Станко Станић

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ БАЊА ЛУКА
FACULTY OF PHILOSOPHY BANJA LUKA

ул. Бана Лазаревића бр. 1 Бања Лука
телефон: 051/303-754, 303-995, 319-662, 305-625
fax: 051/301-834 e-mail: fil.fakultet@blic.net

ПРИМЉЕНО:	30.4.09.
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
01	2104/09

Број: 842-1/09
Дана: 16. 04. 2009. године

На основу члана 74., 78. и 84. Закона о високом образовању («Службени гласник Републике Српске» број: 85/06), а у складу са чланом 131. и чланом 136. Статута Универзитета у Бањој Луци, Научно-наставно вијеће Филозофског факултета у Бањој Луци на сједници одржаној 14.04.2009. године, донијело је

ОДЛУКУ

о утврђивању приједлога за избор у звање

1. Др МОМЧИЛО ПАВЛОВИЋ, бира се у звање редовног професора за ужу научну област Савремена историја на Студијском програму историје, на неодређено вријеме.

Образложење

На расписани конкурс Универзитета у Бањој Луци објављен 26.11.2008. године за избор у звање наставника за ужу научну област Савремена историја, пријавио се један кандидат.

Сенат Универзитета у Бањој Луци на сједници одржаној 29.01.2009. године образовао је Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у академска звања на Универзитету. Комисија је припремила писмени извјештај, предложила да се избор као у диспозитиву ове Одлуке и исти доставила на разматрање и одлучивање.

Научно-наставно вијеће Филозофског факултета у Бањалуци на 138. сједници одржаној 14.04.2009. године утврдило је да кандидат др Момчило Павловић у цијелости испуњава услове за избор и предложило Сенату Универзитета да се др Момчило Павловић изабере у звање редовног професора за ужу научну област Савремена историја, на неодређено вријеме.

Ова Одлука доставља се Сенату Универзитета у Бањој Луци ради избора др Момчила Павловића у звање редовног професора.

Саставни дио ове Одлуке је Извјештај Комисије за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у академска звања на Универзитету.

Достављено:

1. Сенату Универзитета
2. Струковном вијећу
3. Кандидату
4. а/а

ПРЕДСЈЕДНИК
Научно-наставног вијећа

Проф. др Драго Бранковић

Прилог бр. 1.

ИЗВЕШТАЈ
КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Конкурс објављен: 26. 11. 2008. године.
Ужа научна/умјетничка област: Историја средњег вијека.
Назив факултета: Филозофски факултет, Бања Лука
Број кандидата који се бирају: један
Број пријављених кандидата: један

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

Први Кандидат

1. Основни биографски подаци

Име, средње име и презиме: Тибор, Дарко, Живковић
Датум и мјесто рођења: 11. 03. 1966. године, Мостар.
Установе у којима је био запослен: Историјски институт САНУ, Београд.
Звања/ радна мјеста: научни саветник Историјског института САНУ, Београд
Научна/умјетничка област: Историја средњег вијека.
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима: Друштво историчара Србије.

2. Биографија, дипломе и звања

Оснвне студије:

Назив институције: Филозофски факултет, Београд.
Мјесто и година завршетка: Београд, 1990.

Постдипломске студије:

Назив институције: Филозофски факултет, Београд
Мјесто и година завршетка: Београд, 1996.
Назив магистарског рада: Славизација на територији Србије од VII до XI века.
Ужа научна/умјетничка област: Историја средњег вијека.

Докторат:

Назив институције: Филозофски факултет, Београд
Мјесто и година завршетка: Београд, 2000.
Назив дисертације: Словени под влашћу Византије од VII до XI века.
Ужа научна/умјетничка област: Историја средњег вијека.

Претходни избори у наставна и научна звања (институција, звање и период):
Од 26. 06. 2001 – научни сарадник (Историјски институт САНУ)

Од 16. 03. 2005 – виши научни сарадник (Историјски институт САНУ)
Од фебруара 2009 - научни саветник (Историјски институт САНУ)

3. Научна/умјетничка дјелатност кандидата

1. Радови прије последњег избора/реизбора

(Навести све радове сврстане по категоријама из члана 33. или члана 34.) Др Тибор Живковић је до сада објавио шест књига, од чега две на енглеском, и тридесет један чланак и расправу. Његово сновно истраживачко подручје је рана историја Словена на Балканском полуострву, што подразумева проучавање словенског друштва у целини и посебно односе са Византијским царством у време њиховог досељавања у нову средину. Одмах треба нагласити да је тема европска по размерама (обухвата истраживање словенске историје и на другим просторима), византолошка у суштини и српска по коначном циљу истраживања. Тој теми су посвећене две књиге кандидата: Словени и Ромеји, изд. Историјски институт САНУ, Београд 2000 и затим Јужни Словени под византијском влашћу 600-1025, изд. Историјски институт САНУ, Службени гласник, Београд 2002. Ова истраживања Тибора Живковића су веома значајна, пре свега стога што су утемељена на проучавању историјских извора (грчких, латинских, словенских) и припадају најбољој традицији критичке историографије у нашој средини. Посебну вредност тим текстовима пружа и чињеница да је аутор у истраживању доследно увео резултате сродних дисциплина, као што су историјска лингвистика, археологија, физичка антропологија и друге. Пресловенска историја Балкана је предисторија и српског народа. У својим радовима аутор је истраживао романско наслеђе античког света (језик, култура, религија, регионалне особености, Приморје – залеђе, итд.) у српској историји. Том тематском кругу припада и књига Црквена организација у српским земљама, Београд 2004, као особено подручје духовног развоја народа. У даљем научном раду колега Живковић је знатно проширио подручје свог научног интересовања. Поред више расправа објавио је и две књиге и то: Портрети српских владара (IX-XII век), изд. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 2006 и Forging Unity. The South Slavs between East and West 550-1150, Beograd 2008 (изд. Историјски институт, Чигоја штампа). Прва је прва књига те врсте у нашој средини и представља целовиту слику развоја српске државе кроз близу четири стотине година, од првог познатог владара, кнеза Властимира (IX век), до појаве Стефана Немање (средина XII века). Недостатак историјске грађе у досадашњој научној литератури сводио је личности ових владара на одломак, а понекад само на име. Ова књига нуди историју народа у оквиру византијског света и ван њега. Доследно спроведен интердисциплинарни приступ прошлости (историја, историја уметности, археологија, историјска лингвистика и др.) подлога је ове научне публикације. Друга књига Forging Unity. The South Slavs between East and West 550-1150, представља изабране радове аутора у оквиру нове хронолошке целине, између 550. и 1150. године, којима се светској историјској науци пружају нови истраживачки резултати о историји јужних Словена Срба посебно на раскршћу Истока и Запада, ма како тумачили те појаве. Књига је модерно конципирана, ван уобичајених националних граница, које рани средњи век у Европи не познаје ни овде ни другде.

Ова вредна књига на енглеском језику је преко потребна свима који у наше време олако и површно пишу о прошлости балканских народа. У раду др Тибора Живковића запажају се два тематска комплекса – и историја настанка и развоја српске државе од IX до XII века (тзв. „преднемањички период“) и историја Дубровника, односно приморских области преко који се протезао западни утицај на земље српског залеђа. Његово полазиште су пре свега византолошке студије, грчки извори на првом месту, Константин Порфирогенит често, али и други текстови којима се обликују знања о историји балканских народа. Међу значајне радове убрајамо студију о тзв. Тактикону Успенског и оснивању теме Далмације, недавно објављене у Атини у угледном часопису института за византијске студије (*Uspenski's Taktikon and the Theme of Dalmatia*, *Symmeikta* 17, 2005-2007, 49-85). Реч је о важном историјском узвору који садржи велики број података за проучавање управног система Византијског царства. Аутор сматра да је Тактикон Успенског настао између јуна 812. и јула 813. године, дакле раније него што се у сматрало у досадашњој науци. Тема Далмација је по ауторовим истраживањима настала пре владе цара Василија I (867-886), што је закључак који мења неке важне историјске чињенице. Велику вредност истраживања др Тибора Живковића представља битно проширење круга историјских извора. Византолошка подлога српске историографије је одавно неспорна, уграђена у сва знања о прошлости српског народа. Латински извори западноевропског порекла увек су били слабије заступљени и ретко проучавани у друштвеном контексту средине у којој су настали – То важи подједнако како за наративне изворе тако и за дипломатичку грађу. Колега Живковић уводи нове изворе у српску историју и компаративно проучава њихову вредност у односу на домаћу историјску грађу, односно на вести византијских извора. Српске земље су се у средњем веку простирале дуж важне европске границе двеју цивилизација, византијске и западне, римокатоличке и православне. Стога су списи Константина Порфирогенита и Летопис Попа Дукљанина, примера ради, честа тема ауторових истраживања. По обиму и резултатима потпуно су нова истраживања кандидата у односу на Летопис Попа Дукљанина. Др Тибор Живковић је открио нов препис тога дела и подвргао анализи све познате текстове (хронологија настанка, структура дела, вредност појединих одељака, могући предлози и функција, регионалне разлике у тексту, језик, веродостојност итд.). За рану историју Срба та су истраживања неопходна и омогућавају да се тај историјски извор, иначе добро познат у науци, користи на потпуно нов начин. На основу тих и других истраживања др Тибор Живковић је објавио више расправа: Два питања из времена владавине краља Бодина, *Зборник радова Византолошког института* 42 (2005) 45-59. У том тексту се на основу података из дела Ане Комнине (Алексијада) и других извора (Виљем Апулски, Лупус Протоспатариус), односно Летописа Попа Дукљанина расправља о спољној политици зетског владара према Византији у XI веку (борбе око Драча, хронологија, учинак). Аутор зајључује да је Бодиносовојио део драчке области („теме“), не и сам град. Дукља између Рашке и Византије у првој половини XII века, *Зборник радова Византолошког института* 43 (2006) 451-466. Два дела српских земаља, Дукља и Рашка, оба под окриљем Византијског царства, на путу ка самосталности (борба за краљевску титулу), између рата и мира прошли су кроз разне фазе међусобних односа. У овом раду аутор разматра те односе између 1083-

1084. и 1185. године. Превласт Дукље у време краља Бодина (освајање Босне и Рашке) у XI веку, завршена је дугим сукобима и најзад победом Стефана Немање, који је 1185. године освојио Котор, последњи значајни град дукљанског владара. Аутор је дошао до низа нових закључака о преломном периоду српске историје, када се коначно средиште државе помера из приморских области потоње Зете у рашко залеђе. Ту почиње епоха Немањића. Једна хипотеза о пореклу великог жупана Уроша I, Историјски часопис 52 (2005) 9-22. Реч је о просопографској расправи о пореклу старе српске династије. Аутор сматра да је велики жупан Урош I био син жупана Марка, брата великог жупана Вукана, који је владао Рашком крајем XI века до своје смрти 1112. године. Синови Завидини, Зборник Матице Српске за историју 73, Нови Сад 2006, 7-27. Аутор разматра питање улоге Немањиног оца Завиде у српској историји XII века и закључује да је он у два маха био на власти, најпре 1112. године, а затим по повратку из изгнанства у Зети. Рад садржи низ нових тумачења у односу на старију историографију. *The Golden Seal of Stroimir*, Историјски часопис 55 (2007) 9-19. Текст је посвећен проучавању недавно откривеног златног печата Стројимира, по мишљењу аутора, млађег брата архонта Мутимира, који је добар део живота провео у Бугарској. Грчки текст натписа одступа од византијских норми и представља новину у науци. Владарска идеологија и њен утицај на српско-бугарске односе у раном средњем веку, Зборник радова са међународног научног скупа „Бугари и Срби у контексту византијске цивилизације“, изд. Бугарске академије наука, Софија 2005, 81-90. Компаративно истраживање владарске идеологије која се у Бугарској и Србији развијала под утицајем византијских схватања о међународном поретку држава (идеја царства односно врховних права Византије и реална политика балканских држава). Тематску ширину кандидатових радова откривају текстови посвећени историји суседних народа (приморске области, Хрватска, Дубровник, Драч, јужна Италија и друго). Византијски извори се ту укрштају са латинским и локалним изворима, а посебно традицијом. Потпуну новину у савременој науци представља настојање да се у познијој латинској књижевности урбаних средина, у Дубровнику посебно (Никола Рањина, Јуније Ристић, Аноним, Мавро Орбин, Туберо и др.), али и другде, кроз легенде и предање открију историјске чињенице, старији историјски извори, знани и незнани. Пут средњовековних рукописа кроз преписе и потоњу употребу, кроз приватне збирке рукописа и библиотеке у Италији и Француској преко тржишта старина, до савремених националних библиотека, пре и после пропасти Византијског царства (1453), отворио је нове видике српској медијевистици. Том ширем кругу припадају радови. *Constantine Porphyrogenitus and the Ragusan Authors before 1611*, Историјски часопис 53 (2006) 145-162. Аутор утврђује да је дубровачким писцима већ у XVI веку било познато дело Константина Порфирогенита, пре појаве дела Мавра Орбина (Пезаро 1601). *On the Foundation of Ragusa*, Историјски часопис 54 (2007) 9-27. У раду се испитују слојеви предања о настанку Дубровника, порекло предложака и садржај византијских извора односно казивања наративних извора XVI века. Методолошки, рад превазилази оквире саме теме. *The Earliest Cults of Saints in Ragusa*, Зборник радова Византолошког института 44 (2007) 119-127. Култови светитеља, уз примарно верску функцију, обично су имали и политичку функцију, различиту током векова. Аутор их посматра као инструмент византијске политике на подручју Далмације. Што се

тиче бодова у категоризацији Министарства за науку Републике Српске, колега Тибор Живковић има две научне монографије међународног значаја (штампане на енглеском), које носе петнаест бодова ($2 \times 15 = 30$), четири научне монографије националног значаја које носе десет бодова ($4 \times 10 = 40$), девет оригиналних радова објављених у часопису међународног значаја који носе осам бодова ($9 \times 8 = 72$), деветнаест оригиналних радова објављених у часопису националног значаја који носе пет бодова ($19 \times 5 = 95$), два научна рада на скупу међународног значаја објављена у целини који носе по шест бодова ($2 \times 6 = 12$) и једну научну критику објављену у часопису међународног значаја која носи пет бодова ($1 \times 5 = 5$), што значи да у збиру има **254** бода ($30 + 40 + 72 + 95 + 12 + 5 = 254$).

2. Радови последије последњег избора/реизбора

(Навести све радове, дати њихов кратак приказ и број бодова сврстаних по категоријама из члана 33. или члана 34.)

Укупан број бодова:

4. Образовна дјелатност кандидата

1. Образовна дјелатност прије последњег избора/реизбора

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) сврстаних по категоријама из члана 35)

2. Образовна дјелатност последије последњег избора/реизбора

(Навести све активности (публикације, гостујућа настава и менторство) и број бодова сврстаних по категоријама из члана 35)

Укупан број бодова:

5. Стручна дјелатност кандидата

1. Стручна дјелатност прије последњег избора/реизбора

(Навести све активности сврстаних по категоријама из члана 36)

2. Стручна дјелатност последије последњег избора/реизбора

(Навести све активности и број бодова сврстаних по категоријама из члана 36)

Укупан број бодова:

Други кандидат и сваки наредни ако их има (све поновљено као за првог кандидата)

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

(Образложење приједлога Комисије, са приједлогом једног кандидата за избор и знаком за које звање се предлаже.) Посматрано у целини, научно стваралаштво др Тибора Живковића показује да је реч о једном од најистакнутијих научника средње генерације у Републици Србији. Он је укупно написао шест књига, а своје радове објављивао је у најугледнијим домаћим и страним часописима, на српском и енглеском језику (Зборник радова Византолошког института, Историјски часопис,

Зборник Матице Српске за историју, Byzantinoslavica, Symmeikta, Институт за књижевност Бугарске академије наука). Он је представник критичке историографије, рад темељи пре свега на проучавању историјских извора. С тим у вези ваља нагласити чињеницу да је колега Живковић битно проширио круг тих извора, посебно латинских, који су увек били слабије заступљени у нашој науци. Др Живковић је увео и нове методолошке поступке. Он је пресудно унапредио проучавање ране историје балканских народа. Као посебно вредна истичемо и његова теренска истраживања у области историјске географије српских земаља. Када се изнесено има у виду, Комисија је слободна да подржи пријаву колеге др Тибора Живковића на Конкурс Филозофског факултета у Бањој Луци и да Наставно-научном већу предложи да га изабере у звање доцента. Чланови комисије за припремање извештаја и предлога за избор у звање наставника по расписаном конкурс од 26. новембра 2008. године за ужу научну област **ИСТОРИЈА СРЕДЊЕГ ВИЈЕКА**, на Студијском програму историје, сматрају да је по својим истраживачким, наставним и педагошким квалитетима он потпуно спреман да обавља обавезе које су предвиђене звањем доцента.

Чланови Комисије:

1.

Др Петер Рокаи, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду, председник

2.

Др Ђуро Тошић, редовни професор Филозофског факултета у Источном Сарајеву

3.

Др Радивој Радић, редовни професор Филозофског факултета у Београду

4.

5.

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

(Образложење члан(ов)а Комисије о разлозима издвајања закључног мишљења, са приједлогом једног кандидата за избор и знаком за које звање се предлаже.)

Бања Лука: _____

Члан(ови) Комисије:

1. _____

2. _____